

De wereld is niet te koop, ook niet voor de IS

Over sommige problemen tussen sommige andersglobalisten en hoe deze op te lossen, naar aanleiding van de bijeenkomst "de wereld is niet te koop", 16 juni 2001 in Leiden

Het botert vaak niet zo tussen op macht georiënteerde groepen zoals de Internationale Socialisten (IS) en de Internationale Kommunistiese Stroming (IKS) aan de ene, en anti-macht achtige mensen aan de andere kant, zoals anarchisten en radicaal/basis democratische socialisten, zoals van de SAP (Socialistische Arbeiders Partij). Om onder andere hierover de koppen bij elkaar te steken, was er in juni 2001 een landelijke bijeenkomst, in een ruimte van het basisdemocratische collectief Eurodusnie. Ik was benieuwd wie er op "De wereld is niet te koop" zouden komen.

Zelfstandig denken

Wat me op- en meteen ook tegenviel was dat ongeveer 70% van alle bezoekersters staatsocialist was (IS, SAP...). Waar waren vele van mijn collega-anarchisten?

Ik kreeg door deze massale afwezigheid plaatsvervangende schaamte: anarchisten die geheel uit vrije wil het (helaas ook op de dag en in de reader) bekende maar op niets gebaseerde vooroordeel bevestigden dat anarchisme niet (goed) combineert met dingen opbouwen. Want voor opbouwen was de dag in Leiden bedoeld.

Daarnaast voelde ik me als anarchist natuurlijk niet prettig onder de vele staatsocialisten, die in bijna elke toespraak die ze hielden, mijn vermoeden bevestigden dat samenwerking met hen vooral betekent doen wat zij willen.... De dag begon met een paar toespraken, waarbij onder meer gesteld werd dat anarchisten moeite zouden hebben met organisatie. Me door een regen van onzinigheden uit IS-mond doorwerkend, kwam op het eind van de dag de aap uit de mouw op een workshop getiteld "Van anti-kapitalisme naar revolutie". De IS-ers die daar aanwezig waren leken me het onderling eens te zijn over dat iedereen onder hun vlag mee zou moeten strijden. Gevraagd waarom dan, kon ik van hen slechts met verbijsterde blik uitbrengen: "Hoe kan je dan anders revolutie maken?" Ik twijfel sindsdien niet meer aan de oprechtheid van sommige IS-ers, maar valt er voor een zelfstandig denkend persoon met de IS samen te werken? Het optreden van de IS-ers vond ik zo extreem dat ik er eigenlijk alleen maar om kon lachen. Ik zag ook dat velen van hen niet gemeen waren, maar echt dachten dat het nodig is om je aan een, meestal door gekonkel en machtsspelletjes bepaalde, partijlijn te onderwerpen.

SAP

Gelukkig waren er echter ook onverwachte lichtpunten in dit Leidse absurdistische middagmatinee. Te weten enkele mensen van de SAP, die me zeer weldenkend voorkwamen, en ook uit leken te zijn op gelijkwaardige samenwerking. Sinds 16 juni is mijn beeld over de SAP bepaald positiever geworden. Voor ik afsluit met een jubelstuk ter aanmoediging tot samenwerking tussen radicaal democratische SAP-ers en radicaal anti-democratische anarchisten, eerst nog een paar dingen over waarom na 16 juni samenwerken met IS-ers voor mij toch wel net zoiets lijkt als samenwerken met... laat ik eens iets verzinnen... goudvissen.

Meer IS-drempels

Behalve bovengenoemde 'jullie-moeten-onze-leiders-volgen'-neigingen, zie ik nog andere drempels voor samenwerking met IS-ers.

Een daarvan bestaat uit verschillen in manieren van werken en in de onderlinge omgang. Was het in kringen waarin ik verkeer tot ongeveer zeven jaar geleden terug gebruikelijk dat er op breedsprakige en niet zelden agressieve wijze 'gediscussieerd' werd, tegenwoordig is dat stukken beter. Op dit gebied was de dag in Leiden voor mij echter een sprongetje terug in de tijd, en ik ben dan ook bang dat er op het gebied van het onderling praten nog het één en ander beter kan onder IS-ers.

Iets anders: gezien het gemak waarmee een aantal IS-ers, zonder tegenspraak van clubgenoten, zeiden dat je je maar aan hun partijlijn moet aanpassen, en gezien het gedweep met Lenin, Trotsky en andere massamoordenaars, moeten er dan ook minstens een boel IS-ers en anderen zijn die wel erg makkelijk denken over doelen die middelen zouden moeten heiligen.

Geen toeval dan ook dat Lenin en Stalin ten tijde van de Russische revolutie kwamen bovendrijven, want toen kregen groepen die leken op de IS de overhand.

Ik heb veel waardering voor de inzet van veel rode 'medestrijd(st)ers'. Zolang echter het tamelijk extreme doel-heiligt-middelen denken niet uit de hoofden van veel van deze mensen verdwijnt, blijf ik het gevoel houden dat ik misschien of waarschijnlijk slechts een pion in andermens' spel zou zijn, als ik intensief zou samenwerken met de IS en soortgelijke organisaties.

Oplossingen?

In plaats van van zichzelf en van anderen en zichzelf te verwachten dat ze zich wegcijferen voor een of andere partijlijn, zou het de (r)evolutie ten goede komen als iedereen over zouden stappen op de ideologie die inhoudt dat het voor iedereen en alles uiteindelijk het beste is wanneer iedereen zou samenwerken op basis van onderlinge overeenstemming (consensus) en gezamenlijke, basisdemocratische of anarchistische besluitvorming. Vrijelijk kritiek heen en weer doen gaan is hierbij essentieel, evenals het open staan voor kritiek van anderen. Discussies zien als samenwerkingsprojecten waarbij het beste idee moet winnen, en het hebben van een verkeerd idee op geen enkele wijze het aanzien

van een persoon beïnvloedt, dat zou ook helpen.
En nu maar hopen dat de volgende keer zachte en open mensen massaal
afkomen op een dag over andersglobalisering!

Menno Sijtsma
© 2002

Zie ook:
Verslag door iemand van de SAP